

Internationella Arbetsorganisationens kärnkonventioner (ILO fundamental conventions)

Konvention (nr 29) angående tvångs- eller obligatoriskt arbete

Antagen den 28 juni 1930

Trädde i kraft den 1 maj 1932

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation, Vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 10 juni 1930 till sitt fjortonde sammanträde, Samt beslutat antaga vissa förslag angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, en fråga, vilken innefattas i den första punkten på dagordningen för sammanträdet, Ävensom beslutat, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till en internationell konvention,

Antager denna, den tjugooåttonde dagen i juni år ettuseniohundra och trettio efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Artikel 1

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att inom kortast möjliga tid undertrycka användandet av tvångs- eller obligatoriskt arbete i alla dess former.

I avvaktan på det fullständiga undertryckandet må tvångs- eller obligatoriskt arbete tillgripas allenast för offentliga ändamål och såsom en undantagsåtgärd samt under de betingelser och med iakttagande av de skyddsföreskrifter, som finns angivna i efterföljande paragrafer.

Vid utgången av en tidrymd av fem år, räknat från denna konventions ikraftträdande, ävensom vid behandlingen av den i §31 föreskrivna rapportens skall internationella arbetsbyråns styrelse undersöka möjligheten att utan ytterligare uppskov undertrycka

tvångs- eller obligatoriskt arbete i alla dess former samt taga under övervägande, huruvida det finns anledning att uppföra denna fråga på konferensens dagordning.

Artikel 2

Vid tillämpningen av denna konvention skall med beteckningen tvångs- eller obligatoriskt arbete förstås varje arbete eller tjänst, som avfordras en person under hot om något slag av straff och till vars utförande ifrågavarande person icke erbjudit sig av fri vilja. Dock skall vid tillämpningen av denna konvention beteckningen ”tvångs- eller obligatoriskt arbete” icke avse

- a) Arbete eller tjänst, som avfordras någon i kraft av lagar om obligatorisk militärtjänst och avser arbete av rent militär karaktär
- b) Arbete eller tjänst, som ingår i de normala medborgerliga skyldigheterna för medborgarna i ett fullt självstyrande land
- c) Arbete eller tjänst, som avfordras en person på grund av en i judiciell väg meddelad dom, för såvitt arbetet eller tjänsten utföres under tillsyn och kontroll av offentlig myndighet och personen i fråga icke utlejes eller ställs till förfogande för enskilda personer, bolag eller juridiska personer av privat karaktär
- d) Arbete eller tjänst, som avfordras någon i fall av ”force majeure”, det vill säga krigstillfällen, katastrofer eller tillbud såsom eldsvådor, översvämningar, hungersnöd, jordbävningar, häftiga epidemier eller smittosamma djursjukdomar,, invasioner av vilda djur, skadliga insekter eller växtparasiter och i allmänhet händelser, som äventyrar eller hotar att äventyra befolkningens liv el-

ler de normala existensvillkoren för densamma i dess helhet eller till en avsevärd del;

- e) Smärre arbeten i en samfällighet, det vill säga arbeten, som utföras i samfällighetens omedelbara intresse av dess medlemmar och på denna grund kunna betraktas såsom normala medborgerliga skyldigheter, åliggande medlemmarna av samfälligheten ifråga, för såvitt befolkningen själv eller direkta representanter för densamma äro berättigade att uttala sig rörande behovet av dessa arbeten.

Artikel 3

Vid tillämpningen av denna konvention skola med beteckningen ”vederbörande myndigheter” förstås antingen moderlandets myndigheter eller det ifrågavarande områdets överordnade centrala myndigheter.

Artikel 4

Vederbörande myndigheter må icke ålägga eller medgiva åläggande av tvångs- eller obligatoriskt arbete till förmån för enskilda personer, bolag eller juridiska personer av privat karaktär.

Där tvångs- eller obligatoriskt arbete till förmån för enskilda personer, bolag eller juridiska personer av privat karaktär förekommer vid den tidpunkt då en medlemsstats ratifikation av denna konvention inregistreras av nationernas förbunds generalsekreterare, skall medlemsstaten fullständigt undertrycka nämnda tvångs- eller obligatoriska arbete från den dag då denna konvention för dess del trätt i kraft.

Artikel 5

Koncession beviljad åt enskilda personer, bolag eller juridiska personer av privat karaktär må icke ha till följd, att någon form av tvångs- eller obligatoriskt arbete ålägges för att frambringa eller insamla produkter, vilka ifrågavarande enskilda personer, bolag eller juridiska personer av privat karaktär nyttja eller varmed de driva handel.

Om gällande koncessioner innehålla bestämmelser, som ha till följd, att sådant tvångs- eller obligatoriskt arbete ålägges,

skola dessa bestämmelser så snart som möjligt upphävas till efterkommande av föreskrifterna i §1 av denna konvention.

Artikel 6

De förvaltande tjänstemännen må, även då de hava att uppmuntra befolkningen inom sina tjänsteområden att ägna sig åt något slags arbete, icke utöva något kollektivt eller individuellt tvång mot befolkningen för att förmå den att arbeta åt enskilda personer, bolag eller juridiska personer av privat karaktär.

Artikel 7

Hövdingar, som ej utöva administrativa befogenheter, må icke ålägga tvångs- eller obligatoriskt arbete.

Hövdingar, som utöva administrativa befogenheter, må med vederbörande myndigheters uttryckliga medgivande, tillgripa tvångs- eller obligatoriskt arbete under de förutsättningar som angivas i § 10 av denna konvention.

Hövdingar, som vederbörligen erkänts och icke erhålla tillfyllestgörande gottgörelse i annan form, må, efter i behörig ordning utfärdade föreskrifter, tillgodogöra sig personliga tjänster, förutsatt att lämpliga åtgärder vidtagits till förebyggande av missbruk.

Artikel 8

Ansvaret för varje beslut att tillgripa tvångs- eller obligatoriskt arbete skall åvila vederbörande områdes överordnade civila myndigheter.

Dock må dess myndigheter överlåta åt överordnade lokala myndigheter att ålägga tvångs- eller obligatoriskt arbete i sådana fall då arbetarna icke förflyttas från sitt vanliga hemvist. Förstnämnda myndighet må jämväl överlåta åt överordnade lokala myndigheter att för de tidsperioder och under de villkor, som stadgas i de uti § 23 av denna konvention föreskrivna bestämmelser, ålägga tvångs- eller obligatoriskt arbete, för vars utförande arbetarna nödgas förflytta sig från sitt vanliga hemvist, försåvitt därmed avses att underlätta förflyttning av förvaltningspersonal under tjänsteutövning eller transport av förvaltningens material.

Artikel 9

Med förbehåll för de undantag, som angivas i § 10 i denna konvention, må myndighet som har rätt att ålägga tvångs- eller obligatoriskt arbete, icke medgiva tillgripande av sådant arbete förrän den försäkrat sig om

- a) Att den tjänst, som skall förrättas, eller det arbete, som skall utföras, är av omedelbart och betydande intresse för den samfällighet, av vilken tjänsten eller arbetet utkräves;
- b) Att tjänsten eller arbetet påkallats av en förhandenvarande eller överhängande nödvändighet;
- c) Att det varit omöjligt att anskaffa tillfällig arbetskraft för utförandet av tjänsten eller arbetet, trots erbjudande av löner och arbetsvillkor, som äro åtminstone likvärdiga med dem, vilka inom området ifråga gälla för likvärdiga tjänster eller arbete; och
- d) Att arbetet eller tjänsten icke medför en alltför tung börda för den nu levande befolkningen med hänsyn till den tillgängliga arbetskraften och dennas lämplighet för arbetet i fråga.

Artikel 10

Tvångs- eller obligatoriskt arbete, vilket utkräves såsom skatt, samt tvångs- och obligatoriskt arbete, som för allmänna arbetens utförande åläggas av hövdingar, vilka utöva administrativa befogenheter, skola efter hand avskaffas.

Då i avvaktan härpå tvångs- eller obligatoriskt arbete utkräves såsom skatt eller åläggas av hövdingar, vilka utöva administrativa befogenheter, för utförande av allmänna arbeten, skola myndigheterna i förväg försäkra sig om

- a) Att den tjänst, som skall förrättas, eller det arbete, som skall utföras, är av omedelbart och betydande intresse för den samfällighet, av vilken tjänsten eller arbetet utkräves
- b) Att tjänsten eller arbetet påkallas av en förhandenvarande eller överhängande nödvändighet;
- c) Att arbetet eller tjänsten icke medför en alltför tung börda för den nu levande befolkningen med hänsyn till

den arbetskraften och dennas lämplighet för arbetet ifråga;

- d) Att utförandet av arbetet eller tjänsten icke nödgar arbetarna att förflytta sig från sin vanliga hemvist;
- e) Att arbetets eller tjänstens utförande ledes med beaktande av religionens, det samhälleliga livets och jordbrukets krav.

Artikel 11

Endast vuxna och arbetsföra personer av mankön, vilkas ålder kan antagas vara minst 18 år och högst 45 år, må åläggas tvångs- eller obligatoriskt arbete. Med undantag för de slag av arbeten som åsyftas i § 10 av denna konvention, skola följande begränsningar och villkor iakttagas:

- a) Läkare, såvitt möjligt utsedd av förvaltningen, skall intyga att personen i fråga ej företer någon smittosam sjukdom samt är fysiskt lämpad för det arbete, som kräves, och de förhållanden, varunder detta skall utföras;
- b) Lärare och lärjungar i skolor, ävensom förvaltningspersonal i allmänhet fritagas;
- c) Inom varje samfällighet skall bibehållas det antal vuxna och arbetsföra män, som ovillkorligen kräves för familje- och det samhälleliga livet;
- d) Hänsyn tagas till äktenskaps- och familjeband.

För tillgodoseende av det i mom. C) avsedda syftet skola de i § 23 av denna konvention föreskrivna bestämmelserna fastställa, huru stor del av den permanenta, arbetsföra befolkningen må tagas i anspråk för tvångs- eller obligatoriskt arbete; dock må denna del icke i något fall överstiga 25% av befolkningen ifråga. Vid fastställandet av ifrågavarande del skola vederbörande myndigheter taga hänsyn till befolkningens täthet, dess sociala och fysiska utveckling, årstiden samt de arbeten som skall utföras i hemorten och för egen räkning; och skola myndigheterna därvid i allmänhet respektera de ekonomiska och sociala betingelserna för vederbörande samfällighets normala liv.

Artikel 12

Den maximitidrymd, under vilken en individ

kan hållas till tvångs- eller obligatoriskt arbete i någon form, må icke överstiga sextio dagar under en tidrymd av tolv månader, och skola i de sextio dagarna inräknas erforderliga resdagar till och från arbetsplatsen.

Artikel 13

Den normala arbetstiden för envar, som är underkastad tvångs- eller obligatoriskt arbete, skall vara densamma som den, vilken allmänt tillämpas vid frivilligt arbete; och det arbete, som förekommer utöver den normala tiden, skall betalas efter samma lönesatser, som gälla för de fria arbetarnas övertidsarbete.

En vilodag i veckan skall beviljas alla, som äro underkastade tvångs- eller obligatoriskt arbete, och denna dag skall så vitt möjligt sammanfalla med den dag, som vunnit hävd genom tradition eller sedvänja i landet eller trakten.

Artikel 14

Med undantag för det arbete, varom stadgas i § 10 av denna konvention, skall tvångs- eller obligatoriskt arbete i alla former ersättas kontant och efter lönesatser, som icke understiga dem, vilka gälla i den trakt där arbetarna användas, eller i den trakt där de värvats.

Vid arbete, som åläggs av hövdingar under utövande av deras administrativa befogenheter, skall lönebetalning i enlighet med bestämmelserna i föregående stycke införas snarast möjligt.

Lönerna skola utbetalas till varje enskild arbetare och icke till hans stamhövdingar eller annan myndighet.

De dagar, vilka erfordrar resor till och från arbetsplatserna, skola i frågan om avlöning räknas som arbetsdagar.

Utan hinder av vad som föreskrives i denna paragraf må arbetarna tillhandahållas vanliga livsmedelsransoner såsom en del av lönen, och skola dessa ransoner vara värda minst det penningbelopp, som de skola anses representera. Avdrag må icke göras å lönen för erläggande av utskylder eller för den särskilda kost, beklädnad eller bostad, varmed arbetaren förses för att kunna utöva sitt arbete under de speciella förhållanden, varunder

han används, och ej heller för tillhandahållande av redskap.

Artikel 15

All lagstiftning rörande ersättning för olycksfall i arbetet eller för av arbetet förorsakad sjukdom och all lagstiftning angående åt personer, som varit beroende av avlidna eller skadade arbetare, vilka gälla eller komma att gälla inom ifrågavarande område, skola jämväl äga tillämpning å personer underkastade tvångs- eller obligatoriskt arbete under samma villkor som beträffande fria arbetare. I varje fall skall den myndighet som använder en arbetare till tvångs- eller obligatoriskt arbete vara förpliktigad att trygga arbetarens uppehälle, därest olycksfall i arbetet eller sjukdom förorsakad av arbetet medför, att han helt eller delvis blir ur stånd att försörja sig. Likaledes skall myndigheten vara förpliktad att vid inträffad invaliditet eller dödsfall, som förorsakas av arbetet, vidtaga åtgärder till beredande av underhåll åt en var som för sitt uppehälle verkligen varit beroende av arbetaren i fråga.

Artikel 16

Personer, som äro underkastade tvångs- eller obligatoriskt arbete, må icke, utom i fall av utomordentligt nödtvång, förflyttas till trakter, där närings- och klimatförhållanden till den grad skiljer sig från dem, vid vilka arbetarna varit vana, att desamma skulle erbjuda fara för arbetarnas hälsa.

I intet fall må dylik förflyttning av arbetare medgivas, med mindre alla sådana hygieniska och inkvarteringsåtgärder som fordras för deras anpassande efter de förhållandena och för bevarandet av deras hälsa, noggrant tillämpas.

För det fall, att en dylik förflyttning icke kan undvikas, skola på vederbörande läkares tillstyrkan vidtagas åtgärder, som äro ägnade att efterhand vänja arbetarna vid de nya kost- och klimatförhållandena.

I de fall, då arbetare, varom här är fråga, kallas att utföra ett regelbundet arbete, vid vilket de icke äro vana, skola åtgärder vidtagas, som trygga deras anpassande efter detta slags arbete, och skall därvid särskilt beaktas progressiv träning, arbetstid och beredande

av raster under arbetet ävensom den förbättring eller ökning av livsmedelsransonen, som kan vara erforderlig.

Artikel 17

Innan tillgripandet av tvångs- eller obligatoriskt arbete medges för byggnads- eller underhållsarbeten som nödga arbetarna att uppehålla sig på arbetsplatsen under en längre tidrymd, skola vederbörande myndigheter försäkra sig om

1. att alla erforderliga åtgärder vidtagits för att vidmakthålla arbetarnas hälsa och tillförsäkra dem nödig läkarvård samt särskilt;
 - a) att arbetarna underkastas läkarundersökning, innan de börja arbetet, ävensom förnyade läkarundersökningar med bestämda mellanrum under anställningstiden;
 - b) att det sörts för tillräcklig läkarpersonal ävensom för dispensärer, sjukrum, sjukhus och utrustning tillfyllestgörande för alla behov;
 - c) att det på ett tillfredsställande sätt sörts för god hygien på arbetsplatserna samt för arbetarnas förseende med vatten, föda, bränsle och köksredskap ävensom i fall av behov med tillfredsställande kläder och bostad.
2. att lämpliga åtgärder vidtagits till tryggheten av uppehållet för arbetarens familj, särskilt genom träffande av anstalter för översändande, med arbetarens samtycke eller på hans begäran, av en del av lönen på ett säkert sätt till hans familj;
3. att arbetarnas resor till och från arbetsplatsen ombesörjes av förvaltningen på dess ansvar och bekostnad samt att förvaltningen underlättar resorna genom att i vidast möjliga mån använda alla tillgängliga transportmedel;
4. att i händelse av sjukdom eller olycksfall, som medför arbetsoförmåga av viss varaktighet, arbetarna hemförskaffas på förvaltningens bekostnad;
5. att varje arbetare, som vid utgången av tiden för tvångs- eller det obligatoriska arbetet önskar stanna på platsen som fri arbetare, skall hava möjlighet att göra det-

ta med bevarande under en tid av två år av rätten till kostnadsfri hemförskaffning.

Artikel 18

Tvångs- eller obligatoriskt arbete för transport av personer eller varor, såsom bärning och rodd, skall undertryckas inom kortast möjliga tid. I avvaktan härpå skall vederbörande myndigheter utfärda bestämmelser, vilka särskilt fastställa

- a) förpliktelse att icke använda sådant arbete annat än för underlättande av förflyttning av förvaltningspersonal under tjänsteutövning eller av förvaltningens material; endast i fall av den mest trängande nödvändighet må dylikt arbete användas för transport av andra personer än tjänstemän;
- b) förpliktelse att till dylika transporter icke använda andra arbetare än sådana, som genom föregående läkarundersökning, där sådan är möjlig, konstaterats vara fysiskt lämpade för arbetet; i de fall, då dylik undersökning icke är möjlig, skall den, som använder arbetskraften, på eget ansvar försäkra sig om att de använda arbetarna äro i besittning av erforderliga fysiska egenskaper och icke lida av smittosam sjukdom;
- c) bördornas maximivikt;
- d) det längsta avstånd, som arbetarna må beordras att tillryggalägga från sitt hemvist;
- e) det högsta antal dagar i månaden eller under annan tidrymd, under vilka arbetarna må anlitas, häri inräknat dagarna för återresan;
- f) de personer, som äga behörighet att påkalla detta slag av tvångs- eller obligatoriskt arbete, ävensom den utsträckning, i vilken de ha rätt därtill.

Vid fastställande av de maxima, varom fråga är i mom. C), d) och e) av denna paragraf, skola vederbörande myndigheter taga hänsyn till alla de faktorer som böra komma i beaktande, såsom den fysiska lämpligheten hos den befolkning, från vilken arbetarna rekryteras, beskaffenheten av den väg, som skall tillryggaläggas, och de klimatiska förhållandena.

Vederbörande myndigheter skola vidare tillse, , att den normala dagsresan icke överstiger att ett avstånd, som svarar mot en genomsnittlig åtta timmars arbetsdag, och

bör därvid hänsyn tagas icke blott till den börda, som skall transporteras, och den sträcka, som skall tillryggaläggas, utan även till vägens beskaffenhet, årstiden och övriga omständigheter av betydelse i förevarande avseende; om det är nödvändigt att ålägga bärarna extra gångtid, böra de ersättas därför efter lönesatser, som äro högre än de vanliga.

Artikel 19

Vederbörande myndigheter må medgiva tillgripandet av obligatoriska odlingsarbeten allenast till förebyggande av hungersnöd eller brist på livsmedel, och skall sådant medgivande alltid förbindas med det förbehåll, att de sålunda erhållna livsmedlen och produkterna skola stanna i de individers eller den samfällighets ägo, som har frambringat dem. Denna paragraf må icke ha till verkan, att, i fall då produktionen enligt lag eller sedvänja är grundad på gemensamhetsystem och produkterna eller av deras försäljning uppkommande vinst stannar i samfällighetens ägo, förpliktelsen för samfällighetens medlemmar att utföra sålunda ålagt arbete upphäves.

Artikel 20

Lagstiftning om ”kollektiv bestraffning”, enligt vilken en hel samfällighet kan straffas för förseelse som begåtts av många av dess medlemmar, må icke stadga tvångs- eller obligatoriskt arbete för samfälligheten såsom en av bestraffningsmetoderna.

Artikel 21

Tvångs- eller obligatoriskt arbete må icke användas för arbete under jord i gruvor.

Artikel 22

De årliga redogörelser, som medlemmar, vilka ratificera denna konvention, enligt bestämmelserna i art. 408 av Versaillestraktaten och motsvarande artiklar av de övriga fredsfördragen förbinda sig att avgiva till internationella arbetsbyrån rörande de åtgärder, som de vidtagit för genomförande av bestämmelserna i denna konvention, skola beträffande varje ifrågakommande område innehålla så fullständiga upplysningar som möjligt rörande den utsträckning i vilken

tvångs- eller obligatoriskt arbete tillgripits inom området, ävensom rörande följande punkter: det ändamål, för vilket arbetet utförts; sjukdom och dödsfallsfrekvens; arbetstid; avlöningsmetoder och lönesatser samt andra uppgifter av betydelse för bedömande av konventionens tillämpning.

Artikel 23

För förverkligandet av bestämmelserna i denna konvention skola vederbörande myndigheter utfärda fullständiga och noggranna bestämmelser rörande användandet av tvångs- eller obligatoriskt arbete.

Särskilt skola dessa bestämmelser innehålla regler, vilka möjliggöra för envar, som underkastas tvångs- eller obligatoriskt arbete, att till myndigheterna framföra alla klagomål rörande arbetsförhållandena, och vilka bereda trygghet för att dessa klagomål prövas och vederbörligen beaktas.

Artikel 24

Lämpliga åtgärder skola i varje fall vidtagas till tryggande av att bestämmelserna rörande användningen tvångs- eller obligatoriskt arbete noggrant tillämpas; och må detta ske vare sig genom att utsträcka den befogenhet, vilken tillkommer redan inrättade inspektionsorgan för övervakande av frivilligt arbete till att avse jämväl inspektion av tvångs- eller obligatoriskt arbete eller på annat ändamålsenligt sätt. Åtgärder böra även vidtagas för att berörda bestämmelser skola komma till de personers kännedom, som äro underkastade tvångs- eller obligatoriskt arbete.

Artikel 25

Olagligt utkrävande av tvångs- eller obligatoriskt arbete skall vara hemfallet under straffpåföljd; och varje medlem, som ratificerar denna konvention, skall vara pliktig försäkra sig om, att de i lag föreskrivna straffbestämmelserna äro verkligt effektiva och strängt tillämpas.

Artikel 26

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att tillämpa densamme å områ-

den underkastade dess suveränitet, jurisdiktion, protektion, suveränitet, uppsikt, eller myndighet, för såvitt den är berättigad att åta sig förpliktelser rörande frågor om inre rättsskipning. Vill medlem begagna sig av bestämmelserna i art. 421 av Versaillestraktaten och motsvarande artiklar i de övriga fredsfördragen, skall den till ratifikationen foga en förklaring, vari angivas

1. de områden, inom vilka medlemmen har för avsikt att tillämpa denna konventions bestämmelser i dess helhet;
2. de områden, inom vilka medlemmen har för avsikt att tillämpa bestämmelserna i denna konvention med vissa modifierationer, jämte uppgift om, vari dessa modifierationer bestå;
3. de områden, beträffande vilka den förbehåller sig att fatta beslut.

Ovannämnda förklaring skall anses vara en integrerande del av ratifikationen och hava samma rättsverkan som denna. Det skall tillkomma varje medlem, som avgivit dylik förklaring, att genom en ny förklaring helt eller delvis avstå från de förbehåll, som enligt mom. 2) eller 3) av denna paragraf innehållas i den tidigare förklaringen.

Artikel 27

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom inregistreras.

Artikel 28

Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer blivit inregistrerade av generalsekreteraren.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader från den dag, då dess ratifikation inregistrerats.

Artikel 29

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inre-

gistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

Artikel 30

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för inregistrering. Uppsägningen träder icke i kraft, förrän ett år efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående stycke nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna paragraf stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av fem år och kan därefter, med iakttagande av de i denna paragraf föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje femårsperiod.

Artikel 31

Vid utgången av varje tidrymd av fem år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall internationella arbetsbyråns styrelse förelägga generalkonferensen en redogörelse för tillämpningen av denna konvention och taga under övervägande, huruvida det finns anledning att uppföra frågan om dess revision helt eller delvis på konferensens dagordning.

Artikel 32

I fall konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision helt eller delvis av förevarande konvention, skall en medlems ratifikation av den nya konventionen, för såvitt denna trätt i kraft, medföra uppsägning av förevarande konvention oberoende av vad i artikel 30 här ovan stadgas om tidsfrist.

Från den dag, då den nya konventionen träder i kraft, skall förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

Förevarande konvention skall likväl förbliva gällande till form och innehåll för de medlemmar som ratificerat densamma och icke ratificera den nya konventionen.

Artikel 33

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

Konvention (nr 87) angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten

Antagen i Genève den 9 juli 1948

Trädde i kraft den 4 juli 1950

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå sammankallats till San Francisco och där samlats den 17 juni 1948 till sitt trettioförsta sammanträde

och beslutat att i form av en konvention antaga vissa förslag angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, vilken fråga utgör den sjunde punkten på sammanträdets dagordning,

antager,

med hänsyn till att inledningen till Internationella arbetsorganisationens stadga anger erkännandet av principen om föreningsfrihet såsom ett medel att förbättra arbetsförhållandena och åvägabringa fred,

med hänsyn till Philadelphiadeklarationen ånyo fastslår, att ”yttrande- och föreningsfrihet äro väsentliga för varaktigt framåtskridande”,

med hänsyn till att Internationella arbetskonferensen vid sitt trettionde sammanträde enhälligt godtagit de principer, vilka böra utgöra grundvalen för en internationell reglering,

med hänsyn till att Förenta nationernas generalförsamling vid sitt andra sammanträde anslutit sig till dessa principer och anmodat Internationella arbetsorganisationen att fullfölja sina strävanden i syfte att möjliggöra antagandet av en eller flera internationella konventioner,

denna den nionde dagen i juli månad år nit-

tonhundrafyrtioåtta följande konvention, vilken skall benämnas ”konvention angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1948” (Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948)

Del 1 Föreningsfrihet

Artikel 1

Varje medlem av Internationella arbetsorganisationen, för vilken denna konvention är gällande, förbinder sig att tillämpa följande bestämmelser.

Artikel 2

Arbetsgivare och arbetstagare skola, utan någon som helst åtskillnad, äga rätt att utan därtill i förväg inhämtat medgivande bilda organisationer efter sitt fria skön ävensom att utan andra förbehåll än dem vederbörande organisations stadgar uppställa, ansluta sig till sådana organisationer.

Artikel 3

1. Arbetar- och arbetsgivarorganisationer skola äga rätt att avfatta sina stadgar och reglementen samt utse sina representanter i full frihet, organisera sin förvaltning och verksamhet samt fastställa sitt handlingsprogram.
2. Offentliga myndigheter skola avhålla sig från varje ingripande, som begränsar denna rätt eller inverkar menligt på dess utövande.

Artikel 4

Arbetar- och arbetsgivarorganisationer skola icke kunna genom administrativ åtgärd vare sig upplösa eller förbjudas att bedriva sin verksamhet.

Artikel 5

Arbetar- och arbetsgivarorganisationer skola äga rätt att bilda och ansluta sig till förbund och centralorganisationer; sådan organisation, sådant förbund eller sådan centralorganisation skall äga rätt att vara ansluten till internationella arbetar- och arbetsgivarorganisationer.

Artikel 6

Bestämmelserna i artiklarna 2, 3 och 4 härövan äga tillämpning jämväl å förbund och centralorganisationer av arbetar- och arbetsgivarorganisationer.

Artikel 7

Arbetar- och arbetsgivarorganisationers, förbunds och centralorganisationers förvärv av rättskapacitet skall icke vara underkastat villkor av beskaffenhet att inskränka tillämpningen av artiklarna 2, 3 och 4 härövan.

Artikel 8

1. Vid utövandet av de i denna konvention fastställda rättigheterna skola arbetare och arbetsgivare samt deras respektive organisationer i likhet med andra enskilda personer eller organiserade sammanslutningar, ställa sig landets lagar till efterrättelse.
2. Landets lagar må icke avfattas eller tillämpas på sätt, som kan vara ägnat att begränsa i denna konvention fastställda garantier.

Artikel 9

1. genom nationell lagstiftning skall bestämmas i vad mån i denna konvention fastställda garantier skola äga tillämpning å krigsmakt och poliskår.
2. Jämlikt den i artikel 19 mom. 8 av Internationella arbetsorganisationens stadga fastslagna principen skall medlemsstats ratificering av denna konvention icke utöva inverkan på redan existerande lag, dom, sedvänja eller avtal, på grund varav medlemmar av krigsmakten eller poliskåren åtnjuta någon genom denna konvention dem tillförsäkrad rättighet.

Artikel 10

I denna konvention förstås med uttrycket "organisation" varje sammanslutning av arbetare eller arbetsgivare, som har till ändamål att främja och värna arbetares eller arbetsgivares intressen.

DEL II**Skydd för organisationsrätten***Artikel 11*

Medlem av Internationella arbetsorganisationen, för vilken denna konvention är gällande, förbinder sig att vidtaga alla erforderliga och lämpliga åtgärder för att säkerställa, att arbetare och arbetsgivare må kunna fritt utöva sin organisationsrätt.

DEL III**Övriga bestämmelser***Artikel 12*

1. Med avseende å sådana områden som omförmälas i artikel 35 av Internationella arbetsorganisationens stadga i dess lydelse enligt akt av år 1946 angående ändringar i nämnda stadga, med undantag för de i mom. 4 och 5 av berörda artikel avsedda områdena, skall varje medlem av organisationen, vilken ratificerar denna konvention, låta sin ratifikation åtföljas av eller snarast möjligt efter ratifikationen tillställa Internationella arbetsbyråns generaldirektör en förklaring, som anger
 - a) de områden, med avseende å vilka vederbörande medlem förbinder sig att utan ändringar tillämpa bestämmelser i konventionen;
 - b) de områden, med avseende å vilka medlemmen förbinder sig att tillämpa konventionens bestämmelser med vissa jämkningar samt innebörden av dessa jämkningar;
 - c) de områden, med avseende å vilka konventionen icke skall tillämpas samt skälen härför;
 - d) de områden, med avseende å vilka medlemmen förbehåller sig att framtiden fatta beslut.
2. De i mom. 1 a) och b) av denna artikel omnämnda förbindelserna skola anses såsom en integrerande del av ratifikationen och medföra med densamma identiska verkningar.
3. Medlem må genom förnyad förklaring helt eller delvis återkalla förbehåll, som inrymts i hans ursprungliga förklaring enligt mom. 1 b), c) eller d) av denna artikel.
4. Medlem må, under den tidrymd, då förevarande konvention enligt bestämmelserna i artikel 16 kan uppsägas, tillställa generaldirektören ny förklaring, som i varje

annat avseende ändrar lydelsen av tidigare avgiven förklaring och klargör läget med hänsyn till de avsedda områdena.

Artikel 13

1. Då det ämne, som behandlas i denna konvention, faller inom kompetensen för ett utanför moderlandet beläget områdes egna myndigheter, kan den medlem, som är ansvarig för ifrågavarande områdes internationella förbindelser, i samförstånd med områdets egen regering, till Internationella arbetsbyråns generaldirektör insända förklaring, i vilken de i denna konvention intagna förpliktelserna godtagas på ifrågavarande områdes vägnar.
2. Förklaring, innebärande att de i denna konvention intagna förpliktelserna godtagas, må tillställas Internationella arbetsbyråns generaldirektör
 - a) av två eller flera medlemmar av organisationen med avseende å område, som står under deras gemensamma överhöghet; eller
 - b) av envar internationell myndighet med avseende å område, för vars förvaltning den jämlikt Förenta nationernas stadga eller annorledes är ansvarig.
3. Förklaringar som delgivits Internationella arbetsbyråns generaldirektör i enlighet med mom. 1 och 2 av denna artikel, skola angiva, huruvida konventionens bestämmelser skola tillämpas inom vederbörande område utan ändring eller med vissa jämkningar; därest i förklaringen angives, att konventionens bestämmelser skola tillämpas med vissa jämkningar, skall förklaringen innehålla närmare uppgifter om dessa.
4. Vederbörande medlem, medlemmar eller internationella myndighet må genom senare förklaring, helt eller delvis avstå från rätten att återropa varje i en tidigare förklaring angiven jämkning.
5. Vederbörande medlem, medlemmar eller internationella myndighet må under den tidrymd, då denna konvention enligt bestämmelserna i artikel 16 kan uppsägas, tillstå Internationella arbetsbyråns generaldirektör förklaring, som i varje annat avseende ändrar lydelsen av tidigare avgi-

ven förklaring och klargör läget med hänsyn till ifrågavarande konventions tillämpning.

DEL IV **Slutartiklar**

Artikel 14

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola delgivas Internationella arbetsbyråns generaldirektör och registreras av honom.

Artikel 15

Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats av generaldirektören.

Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 16

Medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delges Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats.

Medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje följande tioårsperiod.

Artikel 17

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar, som delgivits honom av organisationens medlemmar.

Då generaldirektören underrättar organisa-

tionens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, som delgivits honom, har han att fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen träder i kraft.

Artikel 18

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning, som av honom registrerats i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 19

Vid utgången av varje tidrymd av tio år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall Internationella arbetsbyråns styrelse förelägga Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för konventionens tillämpning och taga under övervägande, huruvida anledning föreligger att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision, helt eller delvis.

Artikel 20

därest konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision, helt eller delvis, av förevarande konvention, och den nya konventionen icke föreskriver annat, skall en medlems ratifikation av den nya, reviderade konventionen, för såvitt denna trätt i kraft ipso jure medföra omedelbar uppsägning av förevarande konvention, utan hinder av vad i artikel 16 här ovan stadgas; skall från den dag, då den nya, reviderade konventionen träder i kraft, förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

förevarande konvention skall likväl förbliva gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma och icke ratificerat den nya, reviderade konventionen.

Artikel 21

De engelska och franska texterna till denna konvention skola äga lika vitsord.

Konvention (nr 98) angående tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten

Antagen i Genève den 1 juli 1949

Trädde i kraft den 18 juli 1951

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 8 juni 1949 till sitt trettioandra sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag angående tillämpningen av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, vilken fråga utgör den fjärde punkten på sammanträdet dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell konvention, antager denna den första dagen i juli månad år nittonhundra fyrtionio följande konvention, vilken skall benämnas "konvention angående organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, 1949"

Artikel 1

1. arbetare skola åtnjuta tillfredsställande skydd mot varje åtgärd med avseende å deras anställningsförhållanden som är av organisationsfientlig art.
2. Sådant skydd skall särskilt lämnas mot åtgärder som ha till syfte att
 - a) göra anställningen av en arbetare beroende av det villkoret, att han icke ansluter sig till fackförening eller upphör att vara fackligt organiserad;
 - b) föranleda avskedande eller annat förfång för en arbetare på grund av hans medlemskap i fackförening eller deltagande i fackföreningsverksamhet utanför arbetstiden eller, med arbetsgivarens medgivande, under arbetstiden.

Artikel 2

Arbetares och arbetsgivares organisationer skola lämna tillfredsställande skydd mot varje inblandning från motpartens eller dess ombuds eller dess medlemmars sida i fråga om organisationernas bildande, verksamhet

eller förvaltning.

1. Såsom inblandning skola särskilt anses åtgärder, avsedda att främja bildandet av arbetarorganisationer, över vilka arbetsgivare eller arbetsgivarorganisationer äga ett bestämmande inflytande, eller att stödja arbetarorganisationer ekonomiskt eller i annan form i syfte att inordna sådana organisationer under arbetsgivare eller arbetsgivarorganisationers kontroll.

Artikel 3

Organisatoriska åtgärder lämpade efter landets förhållanden skola, där så är erforderligt, vidtagas för att säkerställa, att föreningsrätten sådan denna definierats i föregående artiklar respekteras.

Artikel 4

Åtgärder lämpade efter landets förhållanden skola, där så är erforderligt, vidtagas för att uppmuntra och främja utvecklandet och utnyttjandet i största möjliga omfattning av anordningar för frivilliga förhandlingar mellan arbetsgivare eller arbetsgivarorganisationer, å ena, och arbetarorganisationer, å andra sidan, i syfte att åvägabringa en reglering av anställningsvillkoren genom kollektivavtal.

Artikel 5

1. I den nationella lagstiftningen skall bestämmas i vad mån de i denna konvention lämnade garantierna skola tillämpas på krigsmakten och poliskåren.
2. I enlighet med den i artikel 19 mom. 8 av Internationella arbetsorganisationens stadga angivna principen skall en medlemsstats ratificering av denna konvention icke inverka på redan existerande lag, dom, sedvänja eller avtal, på grund varav medlemmar av krigsmakten eller poliskåren åtnjuta någon i denna konvention garanterad rättighet.

Artikel 6

Denna konvention avser icke tjänstemän i allmän tjänst men får icke heller tagas till intäkt för begränsning av dem medgivna rättigheter eller eljest rubbning i deras ställning.

Artikel 7

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola delgivas Internationella arbetsbyråns generaldirektör och registreras av honom.

Artikel 8

1. Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats av generaldirektören.
2. Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.
3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 9

1. Förklaringar, som delgivits Internationella arbetsbyråns generaldirektör i enlighet med mom. 2 av artikel 35 av Internationella arbetsorganisationens stadga, skola angiva
 - a) de områden, med avseende å vilka vederbörande medlem förbinder sig att utan ändringar tillämpa bestämmelserna i konventionen;
 - b) de områden, med avseende å vilka medlemmen förbinder sig att tillämpa konventionens bestämmelser med vissa jämkningar samt innebörden av dessa jämkningar;
 - c) de områden, med avseende å vilka konventionen icke skall tillämpas samt skälen härför;
 - d) de områden, med avseende å vilka medlemmen förbehåller sig att efter ytterligare överväganden framdeles fatta beslut.
2. De i mom. 1 a) och b) av denna artikel omnämnda förbindelserna skola anses såsom en integrerande del av ratifikationen och medföra med densamma identiska verkningar.
3. Medlem må genom förnyad förklaring helt eller delvis återkalla förbehåll, som inrymts i hans ursprungliga förklaring enligt mom. 1 b), c) eller d) av denna artikel.
4. Medlem må, under den tidrymd, då förevarande konvention enligt bestämmelserna i artikel 11 kan uppsägas, tillställa ge-

neraldirektören ny förklaring, som i varje annat avseende ändrar lydelsen av tidigare avgiven förklaring och klargör läget med hänsyn till de avsedda områdena.

Artikel 10

1. Förklaringar, som delgivits Internationella arbetsbyråns generaldirektör i enlighet med mom. 4 eller 5 av artikel 35 av Internationella arbetsorganisationens stadga, skola angiva huruvida konventionens bestämmelser skola tillämpas inom vederbörande område utan ändring eller med vissa jämkningar; därest i förklaringen angives, att konventionens bestämmelser skola tillämpas med vissa jämkningar, skall förklaringen innehålla närmare uppgifter rörande dessa.
2. Vederbörande medlem, medlemmar eller internationella myndighet må genom senare förklaring helt eller delvis avstå från rätten att återropa varje i en tidigare förklaring angiven jämkning.
3. Vederbörande medlem, medlemmar eller internationella myndighet må, under den tidrymd, då denna konvention enligt bestämmelserna i artikel 11 kan uppsägas, tillstå Internationella arbetsbyråns generaldirektör förklaring, som i varje annat avseende ändrar lydelsen av tidigare avgiven förklaring och klargör läget med hänsyn till ifrågakvarande konventions tillämpning.

Artikel 11

1. Medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delges Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats.
2. Medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgång-

en av varje följande tioårsperiod.

Artikel 12

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar, som delgivits honom av organisationens medlemmar.
2. Då generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, som delgivits honom, har han att fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen träder i kraft.

Artikel 13

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning, som av honom registrerats i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 14

Vid utgången av varje tidrymd av tio år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall Internationella arbetsbyråns styrelse förelägga Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för konventionens tillämpning och taga under övervägande, huruvida anledning föreligger att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision, helt eller delvis.

Artikel 15

1. därest konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision, helt eller delvis, av förevarande konvention, och den nya konventionen icke föreskriver annat,
 - a) skall en medlems ratifikation av den nya, reviderade konventionen, för såvitt denna trätt i kraft ipso jure medföra omedelbar uppsägning av förevarande konvention, utan hinder av vad i artikel 11 här ovan stadgas;
 - b) skall från den dag, då den nya, reviderade konventionen träder i kraft, före-

varande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

2. förevarande konvention skall likväl förbli-
va gällande till form och innehåll för de
medlemmar, som ratificerat densamma
och icke ratificerat den nya, reviderade
konventionen.

Artikel 16

De engelska och franska texterna till denna konvention skola äga lika vitsord.

Konvention (nr 100) angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde

Antagen i Genève den 29 juni 1951

Trädde i kraft den 23 maj 1953

Internationella arbetsorganisationens all-
männa konferens,
vilken av styrelsen för internationella arbets-
byrån sammankallats till Genève och där
samlats den 6 juni 1951 till sitt trettiofjärde
sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag med avse-
ende å principen angående lika lön för män
och kvinnor för arbete av lika värde, vilken
fråga utgör den sjunde punkten på samman-
trädet dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga
form av en internationell konvention,
antager denna den tjugonionde dagen i juni
månad år nittonhundrafemtioett följande
konvention, vilken skall benämnas ”konven-
tion angående lika lön, 1951”

Artikel 1

I denna konvention

- a) innefattar ordet ”lön” den fastställda
grund- eller minimilön samt de tillägg av
olika slag, som direkt eller indirekt, kon-
tant eller in natura, av arbetsgivaren utgi-
vas till arbetstagaren på grund av dennes
anställning;
- b) hänför sig uttrycket ”lika lön för män och
kvinnor för arbete av lika värde” till löne-
satser, som fastställts utan åtskillnad på
grund av arbetstagarens kön.

Artikel 2

1. Varje medlem skall med avseende å alla
arbetstagare, på sätt som är förenligt med
gällande ordning för fastställande av lö-
nesatser, främja och, i den mån sagda
ordning så medgiver, trygga tillämpning-
en av principen om lika lön för män och
kvinnor för arbete av lika värde.
2. Denna princip må kunna tillämpas genom
 - a) lagstiftning;
 - b) i lag fastslagen eller erkänd ordning för
fastställande av lön;
 - c) kollektivavtal mellan arbetsgivare och
arbetstagare; eller
 under a) - c) angivna utvägar i förening.

Artikel 3

1. Åtgärder skola vidtagas för att främja en
objektiv värdering av arbetsuppgiften på
grundval av den arbetsinsats, som uppgif-
ten förutsätter, såfram genomförandet av
konventionens bestämmelser därigenom
underlättas.
2. De metoder, som böra anlitas vid sådan
värdering, må kunna bestämmas av de för
fastställande av lönesatser ansvariga myn-
digheterna eller, där lönesatserna faststäl-
las genom kollektivavtal, av vederbörande
parter.
3. Skillnader i lönesatser, vilka motsvara –
utan hänsynstagande till kön – differen-
ser, fastställda vid en sådan utvärdering
av den arbetsuppgift, som skall utföras,
må icke anses oförenliga med principen
om lika lön för män och kvinnor för ar-
bete av lika värde.

Artikel 4

Varje medlem skall på lämpligt sätt samarbe-
ta med vederbörande arbetsgivar- och ar-
betstagarorganisationer för genomförandet
av bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 5

De officiella ratifikationerna av denna kon-
vention skola delgivas Internationella ar-
betsbyråns generaldirektör och registreras av
honom.

Artikel 6

1. Denna konvention är bindande allenast

för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats av generaldirektören.

2. Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.
3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 7

1. Förklaringar, som delgivits Internationella arbetsbyråns generaldirektör i enlighet med mom. 2 av artikel 35 av Internationella arbetsorganisationens stadga, skola angiva
 - a) de områden, med avseende å vilka vederbörande medlem förbinder sig att utan ändringar i konventionen;
 - b) de områden, med avseende å vilka medlemmen förbinder sig att tillämpa konventionens bestämmelser med vissas jämkningar samt innebörden av dessa jämkningar;
 - c) de områden, med avseende å vilka konventionen icke skall tillämpas samt skälen härför;
 - d) de områden, med avseende å vilka medlemmen förbehåller sig att efter ytterligare överväganden framdeles fatta beslut.
2. De i mom. 1 a) och b) av denna artikel omnämnda förbindelserna skola anses såsom en integrerande del av ratifikationen och medföra med densamma identiska verkningar.
3. Medlem må genom förnyad förklaring helt eller delvis återkalla förbehåll, som inrymmts i hans ursprungliga förklaring enligt mom. 1 b), c) eller d) av denna artikel.
4. Medlem må, under den tidrymd, då förevarande konvention enligt bestämmelserna i artikel 9 kan uppsägas, tillstå generaldirektören ny förklaring, som i varje annat avseende ändrar lydelsen av tidigare avgiven förklaring och klargör läget med hänsyn till de avsedda områdena.

Artikel 8

1. Förklaringar, som delgivits Internationella arbetsbyråns generaldirektör i enlighet

med mom. 4 eller 5 av artikel 35 av Internationella arbetsorganisationens stadga, skola angiva huruvida konventionens bestämmelser skola tillämpas inom vederbörande område utan ändring eller med vissa jämkningar; därest i förklaringen angives, att konventionens bestämmelser skola tillämpas med vissa jämkningar, skall förklaringen innehålla närmare uppgifter rörande dessa.

2. Vederbörande medlem, medlemmar eller internationella myndighet må genom senare förklaring helt eller delvis avstå från rätten att åberopa varje i en tidigare förklaring angiven jämkning.
3. Vederbörande medlem, medlemmar eller internationella myndighet må, under den tidrymd, då denna konvention enligt bestämmelserna i artikel 9 kan uppsägas, tillstå Internationella arbetsbyråns generaldirektör förklaring, som i varje annat avseende ändrar lydelsen av tidigare avgiven förklaring och klargör läget med hänsyn till ifrågavarande konventions tillämpning.

Artikel 9

1. Medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delges Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats.
2. Medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje följande tioårsperiod.

Artikel 10

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer

och uppsägningar, som delgivits honom av organisationens medlemmar.

2. Då generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, som delgivits honom, har han att fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen träder i kraft.

Artikel 11

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning, som av honom registrerats i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 12

Närhelst Internationella arbetsbyråns styrelse finner det erforderligt, skall styrelsen förelägga Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för konventionens tillämpning och taga under övervägande, huruvida anledning föreligger att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision, helt eller delvis.

Artikel 13

1. därest konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision, helt eller delvis, av förevarande konvention, och den nya konventionen icke föreskriver annat,
 - a) skall en medlems ratifikation av den nya, reviderade konventionen, för såvitt denna trätt i kraft ipso jure medföra omedelbar uppsägning av förevarande konvention, utan hinder av vad i artikel 9 här ovan stadgas;
 - b) skall från den dag, då den nya, reviderade konventionen träder i kraft, förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.
2. förevarande konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma och icke ratificerat den nya, reviderade konventionen.

Artikel 14

De engelska och franska texterna till denna konvention skall äga lika vitsord.

Konvention (nr 105) angående avskaffande av tvångsarbete

Antagen i Genève den 25 juni 1957

Trädde i kraft den 17 januari 1959

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå samman kallats till Genève och där samlats den 5 juni 1957 till sitt fyrtonde sammanträde, och till prövning upptagit frågan om tvångsarbete, vilken fråga utgör den fjärde punkten på sammanträdets dagordning,

samt uppmärksammat bestämmelserna i konventionen av år 1926 angående slaveri föreskriver, att tjänliga åtgärder skola vidtagas för att undvika att tvångsarbete leder till med slaveri analoga förhållanden, samt att den kompletterande konventionen av år 1956 angående avskaffande av slaveri, slavhandel och med slaveri analoga företeelser och praxis föreskriver ett fullständigt avskaffande av skyldighet att utföra arbete som betalning för skuld ävensom livegenskap

och antecknat, att konventionen av år 1949 angående rättsskydd för lön föreskriver att lön skall utbetalas regelbundet, och förbjuder betalningsmetoder, som beröva arbetaren en faktisk möjlighet att avsluta sin anställning

och beslutat antaga ytterligare förslag angående avskaffandet av vissa former av tvångsarbete, vilka utgöra en kränkning av de mänskliga rättigheter, som angivas i Förenta nationernas stadga och kommit till uttryck i den allmänna deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell konvention, antager denna den tjugofemte dagen i juni månad år nittonhundrafemtiosju följande konvention som skall benämnas ”konvention angående avskaffande av tvångsarbete, 1957” (Abolition of forced labour convention, 1957)

Artikel 1

Varje medlem av Internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att avskaffa och att icke i någon form anlita tvångsarbete

- a) såsom medel för politisk påtryckning eller skolning eller såsom straff för att någon hyser eller giver uttryck åt politiska åsikter eller uppfattningar, som stå i ideologisk motsättning till rådande politiska, sociala eller ekonomiska system;
- b) såsom en form för mobilisering och användning av arbetskraft i syfte att främja den ekonomiska utvecklingen;
- c) såsom arbetsdisciplinär åtgärd;
- d) såsom straff för deltagande i strejk
- e) i diskriminerande syfte, d.v.s. av rasskäl samt av sociala, nationella eller religiösa grunder.

Artikel 2

Varje medlem av Internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att vidtaga effektiva åtgärder för ett omedelbart och fullständigt avskaffande av sådant tvångsarbete som anges i artikel 1 av denna konvention.

Artikel 3

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola delgivas Internationella arbetsbyråns generaldirektör och registreras av honom.

Artikel 4

1. Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer har registrerats av generaldirektören.
2. Den träder i kraft tolv månader efter det att två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.
3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 5

1. Medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i

kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delges Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder inte i kraft förrän ett år efter det den registrerats.

2. Medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje följande tioårsperiod.

Artikel 6

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar, som delgivits honom av organisationens medlemmar.
2. Då generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, som delgivits honom, har han att fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen träder i kraft.

Artikel 7

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning, som av honom registrerats i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 8

Närhelst Internationella arbetsbyråns styrelse finner det erforderligt, skall styrelsen förelägga Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för konventionens tillämpning och taga under övervägande, huruvida anledning föreligger att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision, helt eller delvis.

Artikel 9

1. Därest konferensen skulle antaga en ny

konvention, innebärande revision, helt eller delvis, av förevarande konvention, och den nya konventionen föreskriver annat,

a) skall en medlems ratifikation av den nya, reviderade konventionen, för såvitt denna trätt i kraft, ipso jure meddela omedelbar uppsägning av förevarande konvention, utan hinder av vad i artikel 5 här ovan stadgas;

b) skall från dag, då den nya, reviderade konventionen träder i kraft, förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

2. Förevarande konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll och för de medlemmar, som ratificerat densamma och icke ratificera den nya, reviderade konventionen.

Artikel 10

De engelska och franska texterna till denna konvention skall äga lika vitsord.

Konvention (nr 111) angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning

Antagen i Genève den 25 juni 1958

Trädde i kraft den 15 juni 1960

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 4 juni 1958 till sitt fyrtioandra sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning, vilken fråga utgör den fjärde punkten på sammanträdet dagordning,

och beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell konvention,

och beaktat att Philadelphiadeklarationen fastslår att alla människor, oavsett ras, trosbekännelse eller kön, äga rätt att i frihet, ekonomisk trygghet och under lika förutsättningar eftersträva materiellt välstånd och kulturell utveckling,

samt vidare beaktat att diskriminering utgör en kränkning av de rättigheter, som kun-

gjorts i Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,

antager denna den tjugofemte dagen i juni månad år nittonhundrafemtioåtta följande konvention, vilken skall benämnas ”konvention angående lika lön, 1951”

Artikel 1

1. I denna konvention förstås med uttrycket ”diskriminering”

a) varje åtskillnad, uteslutning eller företräde på grund av ras, hudfärg, kön, religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung, som har till följd, att likställdhet med avseende å möjligheter eller behandling i fråga om anställning eller yrkesutövning omintetgöres eller beskäres

b) varje åtskillnad, uteslutning eller företräde i övrigt, som har till följd, att likställdhet med avseende å möjligheter eller behandling i fråga om anställning eller yrkesutövning omintetgöres eller beskäres och som må bestämmas av vederbörande medlemsstat efter samråd med representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finnas, ävensom med andra lämpliga organ.

2. Varje åtskillnad, uteslutning eller företräde, som grundas på för anställningen enligt dennas natur erforderliga personliga kvalifikationer, skall icke anses såsom diskriminering.

3. I denna konvention förstås med uttrycken ”anställning” och ”yrkesutövning” jämväl tillträde till yrkesutbildning, till anställning och till skilda yrken ävensom anställningsvillkor.

Artikel 2

Varje medlem, för vilken denna konvention är i kraft, förbinder sig att utforma och tillämpa en nationell politik, avsedd att genom metoder, anpassade efter landets förhållanden och praxis, främja likställdhet med avseende å möjligheter och behandling i fråga om anställning och yrkesutövning i syfte att avskaffa varje diskriminering i nämnda hänseende.

Artikel 3

Varje medlem, för vilken denna konvention är i kraft, förbinder sig att genom metoder, anpassade efter landets förhållanden och praxis,

- a) söka få till stånd samverkan med arbetsgivarernas och arbetstagarorganisationer ävensom med andra berörda organ i syfte att främja godtagande och tillämpning av denna politik;
 - b) utfärda sådana lagar och stödja sådana undervisningsprogram som må vara ägnade att trygga ifrågakvarande politikens godtagande och tillämpning;
 - upphäva alla lagbestämmelser och ändra administrativa föreskrifter och praxis, vilka äro oförenliga med politiken;
 - c) fullfölja nämnda politik såvitt avser anställning, som är underkastad statlig myndighets omedelbara kontroll;
 - d) sörja för att nämnda politik tillämpas inom den yrkesväglednings- yrkesutbildnings- och arbetsförmedlingsverksamhet, som bedrivs under ledning av statlig myndighet;
- i sina årliga redogörelser för konventionens tillämpning ange de åtgärder, som vidtagits för att fullfölja denna politik, samt därigenom vunna resultat.

Artikel 4

Såsom diskriminering skall inte anses åtgärder riktade mot den som är skäligen misstänkt för eller invecklad i en för rikets säkerhet skadlig verksamhet, under förutsättning att han äger anföra besvär hos ett i enlighet med nationell praxis upprättat organ.

Artikel 5

1. Särskilda skydds- eller biståndsåtgärder, som angivits i andra av Internationella arbetsorganisationen antagna konventioner och rekommendationer skola icke anses som diskriminering.
2. Varje medlem må efter samråd med representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finnas, besluta, att andra särskilda åtgärder, avsedda att tillgodose det speciella behovet hos personer, vilka av sådana skäl som kön, ålder, invaliditet, försörjningsbörda eller social eller kulturell nivå allmänt erkännas

vara i behov av särskilt skydd eller bistånd, icke skola anses som diskriminering

Artikel 6

Varje medlem som ratificerar denna konvention, förbinder sig att tillämpa densamma på utanför moderlandet belägna områden i enlighet med bestämmelserna i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Artikel 7

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola delgivas Internationella arbetsbyråns direktör och registreras av honom.

Artikel 8

1. Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer har registrerats av generaldirektören.
2. Den träder i kraft tolv månader efter det att två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.
3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 9

1. Medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delges Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder inte i kraft förrän ett år efter det den registrerats.
2. Medlem, som ratificerat denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje följande tioårsperiod.

Artikel 10

1. Internationella arbetsbyråns generaldirek-

tör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar, som delgivits honom av organisationens medlemmar.

2. Då generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, som delgivits honom, har han att fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen träder i kraft.

Artikel 11

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning, som av honom registrerats i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 12

Vid utgången av varje tidrymd av tio år, räknat från denna konventions ikraftträdande, skall Internationella arbetsbyråns styrelse förelägga Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för konventionens tillämpning och taga under övervägande, huruvida anledning föreligger att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision, helt eller delvis.

Artikel 13

1. Därest konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision, helt eller delvis, av förevarande konvention, och den nya konventionen föreskriver annat,
 - a) skall en medlems ratifikation av den nya, reviderade konventionen, för såvitt denna trätt i kraft, *ipso jure* meddela omedelbar uppsägning av förevarande konvention, utan hinder av vad i artikel 9 här ovan stadgas;
 - b) skall från dag, då den nya, reviderade konventionen träder i kraft, förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.
2. Förevarande konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll och för de medlemmar, som ratificerat den-

samma och icke ratificera den nya, reviderade konventionen.

Artikel 14

De engelska och franska texterna till denna konvention skall äga lika vitsord.

Konvention (nr 138) om minimiålder för tillträde till arbete

Antagen den 26 juni 1973

Trädde i kraft den 19 juni 1976

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

Vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå samman kallats till Genève och där samlats till sitt femtioåttonde möte den 6 juni 1973, och

Som beslutat antaga vissa förslag angående minimiålder för tillträde till arbete, vilken fråga utgör den fjärde punkten på sammanträdet dagordning, och

Som beaktar bestämmelserna i konventionen om minimiålder i industriellt arbete (1919), konventionen om minimiålder i arbete till sjöss (1920), konventionen om minimiålder inom jordbruket (1921), konventionen om minimiålder för eldare och kollämpare (1921), konventionen om minimiålder i ickeindustriellt arbete (1932), konventionen om minimiålder i arbete till sjöss (reviderad 1936), konventionen om minimiålder i industriellt arbete (reviderad 1937), konventionen om minimiålder i ickeindustriellt arbete (reviderad 1937), konventionen om minimiålder i arbete inom fisket (1959), konventionen om minimiålder i arbete under jord (1965), och

Som anser att tiden är inne att upprätta ett allmänt instrument i denna fråga, vilket successivt skulle ersätta de nu gällande instrument, som hänför sig till begränsade ekonomiska sektorer, i syfte att åstadkomma ett fullständigt avskaffande av barnarbete, och

Som har beslutat att detta instrument skall taga formen av en internationell konvention,

Antager denna den tjugosjätte dagen i juni månad år nittonhundrasjuttiotre följande konvention, som kan benämnas konventio-

nen om minimiålder, 1973.

Artikel 1

Varje medlemsstat, för vilken denna konvention gäller, förbinder sig att inom sitt eget land fullfölja en politik som syftar till att säkerställa ett affektivt avskaffande av barnarbete och att successivt höja minimiåldern för tillträde till anställning eller arbete till en nivå som gör det möjligt för ungdomar att uppnå full fysisk och psykisk utveckling.

Artikel 2

1. Varje medlemsstat, som ratificerar denna konvention, skall i en till ratifikationshandlingen fogad deklaration ange en minimiålder för tillträde till anställning eller arbete inom dess territorium och på transportmedel registrerade inom dess territorium; med undantag för vad som sägs i artiklarna 4-8 i denna konvention skall ingen under denna ålder ges tillträde till anställning eller arbete inom något yrke.
2. Varje medlemsstat som ratificerar denna konvention kan genom en efterföljande deklaration underrätta internationella arbetsbyråns generaldirektör om att medlemsstaten fastställer en högre minimiålder än den tidigare angivna.
3. Den minimiålder som anges i enlighet med mom.1 i denna artikel skall ej vara lägre än åldern för avslutande av obligatorisk skolgång och i intet fall lägre än 15 år.
4. Utan hinder av bestämmelserna i mom. 3 i denna artikel kan medlemsstat, vars näringsliv och utbildningssystem är otillräckligt utvecklade, efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finns, till en början fastställa en minimiålder av 14 år.
5. Varje medlemsstat, som har fastställt en minimiålder av 14 år i enlighet med bestämmelserna i föregående punkt, skall i sina rapporter om denna konventions tillämpning, vilka anges i artikel 22 i internationella arbetsorganisationens stadga, förklara
 - a) antingen att motivet för dess beslut alltjämt äger giltighet;

- b) eller att medlemsstaten från och med en angiven dag avstår från att begagna sig av ifrågavarande bestämmelser.

Artikel 3

1. Minimialderna för tillträde till varje typ av anställning eller arbete, som på grund av sin art eller de omständigheter varunder det utförs medför risk för ungdomars hälsa, säkerhet eller vandel, skall ej understiga 18 år.
2. De typer av anställning eller arbete på vilka mom. 1 i denna artikel är tillämplig, skall bestämmas genom nationell lagstiftning eller av vederbörande myndighet efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finns.
3. Utan hinder av bestämmelserna i mom. 1 i denna artikel kan den nationella lagstiftningen eller vederbörande myndighet, efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finns, medge att minderåriga från 16 års ålder får ta anställning eller arbete under förutsättning att deras hälsa, säkerhet och vandel inte på minsta sätt äventyras och att de erhåller fullgod särskild instruktion eller yrkesutbildning i ifrågavarande näringsgren.

Artikel 4

1. När så är nödvändigt kan vederbörande myndighet, efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finns, från tillämpningen av denna konvention undanta begränsade kategorier av anställning eller arbete, för vilka speciella och betydande tillämpningsproblem uppstår.
2. Varje medlemsstat som ratificerar denna konvention skall i den första rapport om konventionens tillämpning, som avges i enlighet med artikel 22 i internationella arbetsorganisationens stadga, ange de kategorier av anställning eller arbete, som kan ha undantagits i enlighet med mom. 1 i denna artikel, och anföra skälen för sådant undantagande samt skall i efterföljande rapporter redogöra för gällande lagstiftning och praxis med avseende på de

undantagna kategorierna och för den omfattning vari konventionen har gjorts tillämplig eller avses att göras tillämplig i fråga om sådana kategorier.

3. Anställning eller arbete som avses i artikel 3 i denna konvention får inte undantas från konventionens tillämpning med stöd av denna artikel.

Artikel 5

1. En medlemsstat vars näringsliv och administrativa system är otillräckligt utvecklade kan, efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finns, till en början begränsa denna konventions tillämpningsområde.
2. Varje medlemsstat, som begagnar sig av bestämmelserna i mom.1 i denna artikel, skall i en vid ratifikationshandlingen fogad deklaration ange de grenar av ekonomisk verksamhet eller de typer av företag på vilka den avser att tillämpa konventionens bestämmelser.
3. Denna konvention skall omfatta åtminstone: gruvor och mineralbrott; tillverkningsindustri; byggnads- och anläggningsverksamhet; sanitära anordningar; transport, lager och kommunikationer; plantager och andra jordbruksföretag, som huvudsakligen producerar för avsalu, med undantag för familjeföretag och småbruk, som producerar för den lokala marknaden och där lönearbetare inte regelbundet är anställda.
4. Varje medlemsstat, som har begränsat denna konventions tillämpningsområde i enlighet med denna artikel,
 - a) skall i sina rapporter enligt artikel 22 i internationella arbetsorganisationens stadga ange det allmänna läget i fråga om barns och minderårigas anställning och arbete i de näringsgrenar som är uteslutna från denna konventions tillämpningsområde, ävensom de framsteg som gjorts i riktning mot en vidgad tillämpning av konventionens bestämmelser;
 - b) kan vid valfri tidpunkt i vederbörlig ordning vidga tillämpningsområdet genom en till internationella arbetsbyråns direktör ställd deklaration.

Artikel 6

Denna konvention är inte tillämplig på arbete som utförs av barn och ungdomar i skolor för allmän utbildning, yrkesutbildning eller i andra utbildningsanstalter eller på arbete som utförs av person som fyllt minst 14 år inom företag, där sådant arbete utförs i överensstämmelse med av vederbörande myndighet fastställda normer, efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finns, och utgör en integrerande del av;

- a) en undervisnings- eller utbildningskurs för vilken en skola eller utbildningsanstalt i första hand bär ansvaret;
- b) ett program för utbildning huvudsakligen eller helt inom ett företag, vilket program har godkänts av vederbörande myndighet;
- c) ett orienteringsprogram avsett att underlätta valet av yrke eller utbildningslinje.

Artikel 7

1. Den nationella lagstiftningen kan tillåta att personer i åldern 13-15 år sysselsätts i lätt arbete som
 - a) inte är ägnat att skadligt inverka på deras hälsa eller utveckling; och
 - b) inte är ägnat åt att inverka menligt på deras skolgång, deras deltagande i program för yrkesorientering eller yrkesutbildning, som godkänts av vederbörande myndighet, eller deras förmåga att tillgodogöra sig den erhållna undervisningen.
2. Den nationella lagstiftningen kan också tillåta att personer, som är minst 15 år gamla men som ännu inte fullgjort sin skolplikt, sysselsätts eller arbetar med uppgifter som fyller i a) och b) i mom. 1 av denna artikel angivna krav.
3. Vederbörande myndighet skall bestämma de slag av verksamhet, inom vilka anställning eller arbete kan tillåtas i enlighet med mom. 1 och 2 i denna artikel, och skall föreskriva det antal timmar och de förhållanden varunder sådan anställning eller sådant arbete får äga rum.
4. Utan hinder av bestämmelserna i mom. 1 och 2 i denna artikel kan en medlemsstat

som begagnar sig av bestämmelserna i mom. 4 i artikel 2, så länge medlemmen fortsätter därmed, utbyta åldersgränserna 13 och 15 mot 12 och 14 i mom. 1 samt åldersgränsen 15 mot 14 i mom. 2 i denna artikel.

Artikel 8

1. Efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finns, får vederbörande myndighet genom tillstånd i enskilda fall medge undantag från det i artikel 2 i denna konvention stadgade förbudet mot anställning eller arbete, då det gäller sådana ändamål som deltagande i artistuppträdanden.
2. Sålunda givna tillstånd skall begränsa det antal timmar och föreskriva de förhållanden, varunder anställning eller arbete tillåts.

Artikel 9

1. Alla erforderliga åtgärder, inbegripet lämpliga sanktioner, skall av vederbörande myndighet vidtas för att säkerställa en effektiv efterlevnad av bestämmelserna i denna konvention.
2. Den nationella lagstiftningen eller vederbörande myndighet skall ange vilka personer som är ansvariga för att bestämmelserna i denna konvention efterlevs.
3. Den nationella lagstiftningen eller vederbörande myndighet skall föreskriva vilka handlingar som arbetsgivaren skall föra och hålla tillgängliga; sådana register eller handlingar skall innehålla uppgifter om namn och ålder eller födelsedata, om möjligt vederbörligen styrkta, beträffande de personer som han anställer eller som arbetar för honom och som är under 18 år.

Artikel 10

1. Denna konvention reviderar på sätt som anges i denna artikel, konventionen om minimiålder i industriellt arbete (1919), konventionen om minimiålder i arbete till sjöss (1920), konventionen om minimiålder inom jordbruket (1921), konventionen om minimiålder för eldare och kollämpare (1921), konventionen om mini-

miålder i ickeindustriellt arbete (1932), konventionen om minimiålder i arbete till sjöss (reviderad 1936), konventionen om minimiålder i industriellt arbete (reviderad 1937), konventionen om minimiålder i ickeindustriellt arbete (reviderad 1937), konventionen om minimiålder i arbete inom fisket (1959), konventionen om minimiålder i arbete under jord (1965).

2. Ikraftträdandet av denna konvention skall inte utgöra hinder för fortsatt ratificering av konventionen om minimiålder i arbete till sjöss (reviderad 1936), konventionen om minimiålder i industriellt arbete (reviderad 1937), konventionen om minimiålder i ickeindustriellt arbete (reviderad 1937), konventionen om minimiålder i arbete inom fisket (1959), konventionen om minimiålder i arbete under jord (1965).
3. Konventionen om minimiålder i industriellt arbete (1919), konventionen om minimiålder i arbete till sjöss (1920), konventionen om minimiålder inom jordbruket (1921), och konventionen om minimiålder för eldare och kollämpare (1921) skall vara stängda för fortsatt ratificering, när alla medlemsstater, som anslutit sig till dessa konventioner, har medgivit detta genom att ratificera denna konvention eller genom en förklaring avgiven till internationella arbetsbyråns generaldirektör.
4. När förpliktelserna enligt denna konvention har godtagits
 - a) av en medlemsstat, som anslutit sig till konventionen om minimiålder i industriellt arbete (reviderad 1937) och en minimiålder ej understigande 15 år fastställs i enlighet med artikel 2 i denna konvention, skall detta i sig innefatta omedelbar uppsägning av förstnämnda konvention.
 - b) i fråga om icke-industriellt arbete, såsom det definieras i konventionen om minimiålder i icke-industriellt arbete (1932), av en medlemsstat som anslutit sig till nämnda konvention, skall detta i sig innefatta omedelbar uppsägning av samma konvention.
 - c) i fråga om icke-industriellt arbete, såsom det definieras i konventionen om

- minimiålder i icke-industriellt arbete (reviderad 1937), av en medlemsstat som anslutit sig till nämnda konvention, och en minimiålder ej understigande 15 år fastställs i enlighet med artikel 2 i denna konvention, skall detta i sig innefatta omedelbar uppsägning av samma konvention.
- d) i fråga om arbete till sjöss av en medlemsstat, som anslutit sig till konventionen om minimiålder i arbete till sjöss (reviderad 1936), och en minimiålder ej understigande 15 år i enlighet med artikel 2 i denna konvention, eller medlemsstaten föreskriver att artikel 3 i denna konvention skall vara tillämplig på arbete till sjöss, skall detta i sig innefatta omedelbar uppsägning av förstnämnda konvention.
- e) i fråga om arbete i havsfiske av en medlemsstat, som anslutit sig till konventionen om minimiålder i arbete inom fisket (1959), och en minimiålder ej understigande 15 år fastställs i enlighet med artikel 2 i denna konvention eller medlemsstaten föreskriver att artikel 3 i denna konvention skall vara tillämplig på arbete i havsfiske, skall detta i sig innefatta omedelbar uppsägning av förstnämnda konvention.
- f) av en medlemsstat, som anslutit sig till konventionen om minimiålder i arbete under jord (1965), och en minimiålder som ej understiger den ålder som fastställts i enlighet med sagda konvention, fastställs i enlighet med artikel 2 i denna konvention eller medlemsstaten föreskriver att en sådan ålder skall vara tillämplig på arbete under jord i enlighet med artikel 3 i denna konvention, skall detta i sig innefatta omedelbar uppsägning av förstnämnda konvention, för såvitt denna konvention har trätt i kraft.
5. godtagande av förpliktelserna enligt denna konvention
- a) skall medföra uppsägning av konventionen om minimiålder i industriellt arbete (1919) i enlighet med artikel 12 däri.
- b) i fråga om jordbruket skall medföra uppsägning av konventionen om minimiålder inom jordbruket (1921) i enlighet med artikel 9 däri.
- c) i fråga om arbete till sjöss skall medföra uppsägning av dels konventionen om minimiålder i arbete till sjöss (1920) i enlighet med artikel 10 däri och dels av konventionen om minimiålder för eldare och kollämpare (1921) i enlighet med artikel 12 däri, för såvitt denna konvention har trätt i kraft.

Artikel 11

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola delgivas Internationella arbetsbyråns direktör och registreras av honom.

Artikel 12

1. Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer har registrerats av generaldirektören.
2. Den träder i kraft tolv månader efter det att två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.
3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Artikel 13

1. En medlemsstat som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delges Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder ej i kraft förrän ett år efter det den registrerats.
2. Varje medlemsstat, som ratificerar denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, på av de i denna artikel föreskrivna villkoren uppsäga konventionen vid utgången av varje följande tioårsperiod.

Artikel 14

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar, som delgivits honom av organisationens medlemmar.
2. Då generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, som delgivits honom, har han att fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen träder i kraft.

Artikel 15

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning, som av honom registrerats i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 16

Närhelst internationella arbetsbyråns styrelse finner det erforderligt, skall styrelsen förelägga internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för konventionens tillämpning och överväga om det finns skäl att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision, helt eller delvis.

Artikel 17

1. Om konferensen skulle antaga en ny konvention, varigenom förevarande konvention helt eller delvis revideras, och den nya konventionen föreskriver annat,
 - a) Skall, utan hinder av bestämmelserna i artikel 10, en medlems ratifikation av den nya konventionen i sig innefatta omedelbar uppsägning av förevarande konvention under förutsättning att den nya konventionen trätt i kraft;
 - b) skall från dag, då den nya konventionen träder i kraft, förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.
2. Förevarande konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll och för de

medlemsstater som ratificerat densamma men icke ratificera den nya konvention, varigenom förevarande konvention revideras.

Artikel 18

De engelska och franska texterna till denna konvention skall ha lika vitsord.

ILO:s konvention (nr 182) om förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete

Antagen i Genève den 17 juni 1999

Trädde i kraft den 19 november 2000

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

Som har sammankallats till Genève av styrelsen för Internationella arbetsbyrån och samlats där den 1 juni 1999 till sitt åttiosjunde möte,

Anser behovet av att anta nya instrument för att förbjuda och avskaffa de värsta formerna av barnarbete vara av högsta prioritet för nationellt och internationellt agerande, inbegripet internationellt samarbete och bistånd, för att komplettera 1973 års konvention och rekommendation om minimiålder för tillträde till arbete, vilka fortsättningsvis är grundläggande instrument i fråga om barnarbete,

Anser att ett effektivt avskaffande av de värsta formerna av barnarbete som kräver omedelbara och omfattande åtgärder, som beaktar betydelsen av fri skolundervisning och behovet att avlägsna de mest utsatta barnen från allt sådant arbete och sörja för deras rehabilitering och anpassning i samhället med beaktande av deras familjers behov,

Erinrar om resolutionen om avskaffande av barnarbete som antogs av Internationella arbetskonferensen vid dess åttiotredje möte 1996,

Erkänner att barnarbete till stor del förorsakas av fattigdom och att den långsiktiga lösningen ligger i en uthållig ekonomisk utveckling, som leder till sociala framsteg, särskilt fattigdomslindring och skolundervisning för alla,

Erinrar om konventionen om barnets rättigheter, som antogs av Förenta nationernas generalförsamling den 20 november 1989,

Erinrar om ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och dess uppföljning, som antogs av Internationella arbetskonferensen vid dess åttiosjätte möte 1998,

Erinrar om att några av de värsta formerna av barnarbete omfattas av andra internationella instrument, särskilt 1930 års konvention angående tvångs- eller obligatoriskt arbete och Förenta nationernas tilläggskonvention av år 1956 om undertryckande av slaveri, slavhandel sam med slaveri jämförbara institutioner och sedvänjor,

Har beslutat att anta vissa förslag om barnarbete, en fråga som utgör den fjärde punkten på mötets dagordning,

Har fastställt att dessa förslag skall ta formen av en internationell konvention, och

Antar denna dag, den 17 juni 1999, följande konvention, som kan kallas 1999 års konvention om de värsta formerna av barnarbete.

Artikel 1

Varje medlemsstat som ratificerar denna konvention skall skyndsamt vidta omedelbara och effektiva åtgärder för att säkerställa förbud mot och avskaffande av de värsta formerna av barnarbete.

Artikel 2

I denna konvention avses med uttrycket ”barn” alla personer under 18 år.

Artikel 3

I denna konvention omfattar uttrycket ”de värsta formerna av barnarbete”

- a) alla former av slaveri och med slaveri jämförbara bruk och sedvänjor, såsom handel med barn, trældom för skuld, livegenskap och tvångsarbete, inklusive rekrytering med våld eller tvång av barn för utnyttjande i väpnade konflikter,
- b) utnyttjande eller rekrytering och utbudande av barn för prostitution, produktion av pornografiska framställ-

ningar eller pornografiska framträdanden,

- c) utnyttjande, rekrytering och utbudande av barn för olaglig verksamhet, särskilt för framställning av och handel med narkotiska preparat som de definieras i relevanta internationella fördrag,
- d) arbete som genom sin natur eller de omständigheter under vilka det utförs kan skada barns hälsa, säkerhet eller moral.

Artikel 4

1. De typer av arbete som avses i artikel 3 d skall fastställas i nationell lagstiftning eller av den behöriga myndigheten efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer med beaktande av relevanta internationella normer, särskilt punkterna 3 och 4 i 1999 års rekommendation om de värsta formerna av barnarbete.
2. Den behöriga myndigheten skall efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer kartlägga var dessa former av arbete förekommer.
3. Förteckningen över de typer av arbete som fastställs i enlighet med punkt 1 i denna artikel skall regelbundet granskas och vid behov ses över i samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

Artikel 5

Varje medlemsstat skall efter samråd med berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inrätta eller utse lämpliga mekanismer för att övervaka införandet av bestämmelser som ger verkan åt denna konvention.

Artikel 6

1. Varje medlemsstat skall utforma och genomföra handlingsprogram för att med prioritet avskaffa de värsta formerna av barnarbete.
2. Handlingsprogrammen skall upprättas och genomföras samråd med berörda regeringsorgan och arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, i förekommande fall med beaktande av andra berörda grup-

pers mening.

Artikel 7

1. Varje medlemsstat skall vidta alla sådana åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa effektivt införande av efterlevnad av bestämmelser som ger verkan åt denna konvention, inbegripet införande av straffrättsliga påföljder eller, om så är lämpligt, andra påföljder.
2. Varje medlemsstat skall, med hänsyn till undervisningens betydelse för att avskaffa barnarbete, vidta effektiva och tidsbestämda åtgärder för att
 - a) förhindra att barn anlitas för de värsta formerna av barnarbete,
 - b) tillhandahålla nödvändig och lämplig direkt hjälp för att avlägsna barn från de värsta formerna av barnarbete och sörja för deras rehabilitering och anpassning i samhället,
 - c) tillgodose tillgång till kostnadsfri grundskoleutbildning och, där så är möjligt och lämpligt, yrkesutbildning för alla barn som har avlägsnats från de värsta formerna av barnarbete,
 - d) identifiera och ta direktkontakt med särskilt utsatta barn,
 - e) beakta flickors speciella situation,
3. Varje medlemsstat skall utse en behörig myndighet med ansvar för tillämpningen av sådana bestämmelser som ger verkan åt denna konvention.

Artikel 8

Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att bistå varandra med att ge verkan åt bestämmelserna i denna konvention genom intensifierat internationellt samarbete och/eller bistånd, inbegripet åtgärder till stöd för social och ekonomisk utveckling, program för utrotning av fattigdom samt allmän undervisning.

Artikel 9

Ratifikationsdokument avseende denna konvention skall skickas till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering.

Artikel 10

1. Denna konvention skall vara bindande endast för de medlemmar av Internatio-

nella arbetsorganisationen vilkas ratifikationer har registrerats hos Internationella arbetsbyråns generaldirektör.

2. Den träder i kraft tolv månader efter den dag då ratifikationer från två medlemsstater har registrerats hos generaldirektören.
3. Därefter träder konventionen i kraft för varje annan medlemsstat tolv månader efter den dag då dess ratifikation har registrerats.

Artikel 11

1. En medlemsstat som har ratificerat denna konvention kan säga upp den, sedan tio år har förflutit från den dag då konventionen först träder i kraft, genom en skrivelse som sänds till Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Sådan uppsägning får inte verkan förrän ett år efter den dag då den har registrerats.
2. Varje medlemsstat som har ratificerat denna konvention och som inte inom det år som följer på utgången av den i föregående punkt nämnda tioårsperioden gör bruk av sin uppsägningsrätt enligt denna artikel, kommer att vara bunden för ytterligare en period av tio år och kan därefter säga upp konventionen vid utgången av varje tioårsperiod på de villkor som föreskrivs i denna artikel.

Artikel 12

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar som har tagits emot från organisationens medlemmar.
2. När generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen skall han fästa deras uppmärksamhet på den dag då konventionen träder i kraft.

Artikel 13

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering enligt artikel 102 i Förenta nationernas stadga, lämna Förenta nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om samtliga ratifikationer och

uppsägningar som har registrerats hos generaldirektören i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 14

När Internationella arbetsbyråns styrelse finner det nödvändigt skall den lämna Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för denna konventions tillämpning och överväga om det finns anledning att föra upp frågan om revidering av konventionen, helt eller delvis, på konferensens dagordning.

Artikel 15

1. Om konferensen antar en ny konvention, varigenom denna konvention helt eller delvis revideras och den nya konventionen inte föreskriver annat, skall

- a) en medlemsstats ratifikation av den nya reviderade konventionen anses i sig innebära omedelbar uppsägning av

denna konvention, utan hinder av bestämmelserna i artikel 11 ovan, om och när den nya konventionen har trätt i kraft,

- b) från den dag då den nya konventionen träder i kraft, denna konvention upphöra att vara öppen för ratifikation av medlemsstaterna.
2. Denna konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemsstater som har ratificerat den men inte den nya reviderade konventionen.

Artikel 16

De engelska och franska versionerna av denna konventionstext har lika giltighet.
